

PROPUNERE DE POLITICĂ PUBLICĂ

privind integrarea tehnologiei în învățământ preuniversitar din România

01. INSTITUȚIA INIȚIATOARE

Ministerul Educației Naționale

02. FORMULAREA PROBLEMEI

Prezenta propunere de politică publică vizează o serie de opțiuni pe care România le are la îndemână pentru a integra în mod eficient, eficace și echilibrat tehnologia în toate procesele educaționale și administrative din sistemul de învățământ preuniversitar. Ea a fost formulată ca urmare a rezultatelor analizei privind „Integrarea tehnologiilor în sistemul educațional românesc”, realizată de Asociația Centrul Syene pentru Educație în colaborare cu Asociația pentru Promovarea Economiei Cunoașterii, în cadrul Proiectului „Politici publice pentru educație (EDUPOL)”, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, Axa prioritară 1 – Administrație publică și sistem judiciar eficiente, Obiectul Specific 1.1: Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP.

Opțiunile la care ne-am oprit aici au fost elaborate pornind de la patru probleme cheie identificate în analiza amintită și cu care se confruntă sistemul educațional românesc în integrarea tehnologiei. Aceste probleme cheie sunt: (i) cvasi-absența resurselor educaționale adecvate pentru a derula procese de predare-învățare bazate pe tehnologie; (ii) absența pregătirii digitale profesionale a cadrelor didactice astfel încât să înțeleagă și să folosească în mod eficace tehnologia la ore, dar și ca să dezvolte resurse educaționale deschise și să inoveze în materie de tehnici pedagogice; (iii) existența unei multitudini de probleme care afectează folosirea infrastructurii de bază deja aflată în școli și lipsa coerenței în investițiile propuse de Ministerul Educației, prefecturi și primării; și (iv) absența conținuturilor și practicilor pedagogice adaptate educației bazate pe tehnologie. Dintre cele patru, doar primele trei își găsesc un răspuns în această propunere de politică publică; cea de-a patra depinde de acestea și nu poate fi adresată decât după ce cele trei își găsesc un răspuns potrivit.

Aceste patru probleme sunt privite în mod diferit și au o greutate mai mare sau mai mică în funcție de stakeholderii care sunt chestionați cu privire la integrarea tehnologiei în educație. De exemplu, pentru elevi, probleme majore sunt legate de practicile pedagogice și competențele digitale ale profesorilor, care nu le permit acestora din urmă să țină pasul cu interesele, preocupările și nevoile generațiilor care acum se află în școală. Pentru cadrele didactice, problema majoră este dată de lipsa resurselor educaționale adecvate pentru a folosi tehnologia la clasă și mai puțin competențele lor digitale *profesionale*. Pentru Ministerul Educației, pare că problema centrală este cea a infrastructurii existente, de vreme ce se optează pentru investiții masive în tablete, table inteligente, calculatoare și mai puțin în conținuturile și practicile pedagogice utilizate de profesori la ore.

În mod normal, răspunsul la aceste patru probleme, adică prezenta propunere de politică publică, trebuie să facă parte dintr-un demers strategic mult mai amplu, care să includă și elemente de *foresight*, dar și analize țintite pe teme bine conturate cum ar fi cea legată de starea reală a infrastructurii existente ori cea privind competențele digitale profesionale ale profesorilor (a nu se înțelege ECDL). O astfel de strategie trebuie să vizeze promovarea educației deschise și digitalizarea sistemului de învățământ preuniversitar din România. Pentru obiectivele Proiectului „Politici publice pentru educație (EDUPOL)”, am fost nevoiți să ne limităm la acele subiecte care, în contextul particular al sistemului educațional românesc, pot fi susținute în mod coerent și eficace la nivel de strategie de advocacy, și anume dezvoltarea unei strategii privind educația deschisă și digitalizarea, dezvoltarea unui cadru de competențe digitale profesionale pentru cadrele didactice și, respectiv, dezvoltarea unei inițiative naționale privind utilizarea resurselor

educaționale deschise în sistemul de învățământ din România

*

În ultimul deceniu s-a consolidat la nivel internațional, dar și la nivel național o viziune despre educație care impune ideea unei mai mari integrări a tehnologiilor în procese educaționale astfel încât elevii să dobândească abilități și competențe corelate cu evoluțiile tehnologice ale secolului XXI. La această viziune subscriu nu doar experți în educație și profesori, ci și opinia publică în genere. Pentru ca această viziune să ajungă să fie pusă în practică, una dintre condițiile esențiale este ca școlile să fie dotate adecvat cu echipamentele IT&C și alte tehnologii specifice mediului educațional.

Prin intermediul Consiliului European, statele-membre ale Uniunii Europene s-au angajat în repetate rânduri și în mod special în octombrie 2017 să facă toate demersurile necesare pentru ca dreptul la educație de calitate și inclusivă să fie respectat pe întreg teritoriul uniunii iar sistemele educaționale naționale „să fie pregătite pentru era digitală”. Alături de Consiliu, Comisia Europeană, cu ocazia Summitului de la Gothenburg din 2017, a elaborat o viziune pentru Spațiul Educațional European și a anunțat un Plan de Acțiune pentru Educație Digitală. Planul de Acțiune cuprinde 11 acțiuni menite să sprijine utilizarea tehnologiilor și dezvoltarea competențelor digitale în sfera educațională. Prima dintre aceste acțiuni se referă tocmai la gradul de conectivitate al școlilor. S-a observat că aproximativ 18% din unitățile școlare din Uniunea Europeană nu au conexiune suficientă de bună la Internet, că de cele mai multe ori ele se bazează doar pe o conexiune pentru a susține traficul generat atât de profesori cât și de elevi și că este nevoie de un grad mai mare de conectivitate wi-fi la nivelul instituțiilor de învățământ. Ca atare, s-a stabilit ca ținta pentru 2025 în privința conectivității să fie acoperirea totală a școlilor cu conexiuni de tip broadband.

Din nefericire, sistemul de învățământ preuniversitar și unitățile școlare din România nu sunt pregătite să răspundă unei astfel de solicitări întrucât:

(01) România nu are o strategie națională privind educația deschisă și digitalizarea sistemului de învățământ. Singurele reperi naționale, dar insuficiente, pe acest subiect se regăsesc în Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020 și în Planul Național de Acțiuni 2016-2018 al Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă. Ultimul document, exemplu, prevede o singură acțiune specifică domeniului educațional, și anume Acțiunea 16 - „Educație deschisă”, care este despre resurse educaționale deschise și confundă acest subiect cu transparența sistemului public de educație. Planul Național de Acțiuni anterior, adică cel pentru perioada 2014-2016, era mai consecvent în sensul în care cuprindea două acțiuni distincte, și anume Acțiunea 15 - „Date deschise și transparență în educație” - despre creșterea accesului la informații și încurajarea participării publicului la deciziile guvernamentale în zona educației, respectiv Acțiunea 16 - „Biblioteca Școlară Virtuală și Resurse Educaționale Deschise”.

(02) Deciziile guvernamentale și ministeriale care privesc sistemul educațional nu sunt bazate pe studii de impact și analize de profunzime. În ultimii 28 de ani, s-a dezvoltat o practică instituțională la nivelul Ministerului Educației Naționale, dar și la nivelul Guvernului României, care constă în adoptarea unor decizii de politică publică, de achiziții și dezvoltare a infrastructurii școlare în absența unor studii de impact sau analize serioase dincolo de cerințele minimale impuse de legi specifice (cum ar fi Legea achizițiilor publice). De exemplu, în anul 2008, Ministerul Dezvoltării și Turismului (MDTR) a demarat prin intermediul Companiei Naționale de Investiții un amplu proiect de construire de săli de sport pentru școli în absența unui studiu de impact care să stabilească în ce măsură astfel de investiții reprezintă o prioritate în raport cu (a) absența dotărilor adecvate în sălilor de curs, (b) absența cabinetelor medicale din școli, (c) precaritatea toaletelor sau (d) starea deplorabilă în care se aflau multe clădiri școlare la vremea respectivă. Ministerul Educației s-a rezumat la a beneficia de pe urma unui astfel de program național, fără a încerca să obțină o prioritizare a investițiilor pe baza unei analize a situației reale din sistemul de învățământ. Ulterior, un raport de audit intern al MDTR realizat după schimbarea ministrului de resort a relevat faptul că investițiile respective au fost în ansamblul lor (PNDI) un fiasco, construindu-se săli de sport chiar și în comune cu mai puțin de 1000 de locuitori.

Un alt exemplu care ilustrează această practică este cel al investiției în manuale școlare „digitale” (a se vedea <http://manuale.edu.ro/>), unde marea lor majoritate sunt fișiere PDF sau imagini exportate din respectivele fișiere PDF transferate într-un format tip *elearning* pentru a adăuga butoane pentru materiale audio-video, imagini și teste. *Raportul de audit al performanței privind finanțarea învățământului preuniversitar, în perioada 2014-2016* realizat și publicat de Curtea de Conturi a României în 2018 menționează la pag. 31 că introducerea variantelor digitale pentru manualele școlare pentru învățământul primar s-a realizat fără un studiu de impact „astfel încât să se gestioneze riscurile cu privire la utilitatea și eficiența acestora, finanțate din fonduri de la bugetul statului.” În

respectivul raport de audit se arată faptul că există discrepanțe majore între intenția MEN de a oferi aceste resurse educaționale digitale și accesul real al elevilor la tehnologia care le-ar permite să le folosească respectivele resurse: 46% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2015/2016 nu ar dispune de echipamente (calculatoare, laptop-uri, tablete sau telefoane inteligente) ca să poată accesa manualele digitale.

Similar, *Nota* din noiembrie 2017 prin care MEN a solicitat inspectoratelor școlare județene să dezvolte platforme locale pentru resurse educaționale deschise nu a avut la bază o minimă evaluare cu privire la (a) capacitatea tehnică a inspectoratelor de a duce la îndeplinire această decizie, (b) competențele digitale ale inspectorilor desemnați să realizeze aceste platforme, (c) competențele digitale și disponibilitatea profesorilor de a se implica într-un astfel de demers, precum și (d) chestiuni ce țin de domeniul proprietății intelectuale. Mai multe eforturi în acest sens au fost făcute de societatea civilă prin intermediul acțiunilor membrilor Coaliției pentru Resurse Educaționale Civile decăt de MEN, care avea obligativitatea legală de a dezvolta Biblioteca Școlară Virtuală conform Legii Educației Naționale 1/2011, art. 70, alin. 2.

(03) Nivelul actual de finanțare al sistemului de învățământ nu permite investiții majore în infrastructura IT&C a școlilor. Prin OUG 114/2018, Guvernul României a amânat pentru 3 ani de zile orice efort bugetar de a aloca 6% pentru educație așa cum Legea Educației Naționale o cere în mod explicit. Pe de altă parte, presiunea majoră la nivelul bugetului ministerului este pe cheltuielile de personal în condițiile în care oricum salariile profesorilor au rămas la un nivel care îi vulnerabilizează din perspectivă socio-economică și duce la perpetuarea unor practici incorecte în mediul școlar. Totodată, majoritatea primăriilor locale nu pot prelua sarcina unor investiții majore în echipamente IT&C câtă vreme unele nu au fonduri suficiente pentru a acoperi astfel de costuri iar altele trebuie să ia mai degrabă în calcul reabilitarea clădirilor de învățământ ca măsură prioritară.

(04) Deși există un mecanism de finanțare dedicat investițiilor în infrastructura educațională care să acceseze fondurile structurale ale Uniunii Europene pentru a prelua o parte din povara financiară, și anume Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa Prioritară 10 - „Îmbunătățirea infrastructurii educaționale”, cu 352,19 milioane Euro alocați, numărul de proiecte este aproape zero. Mai precis, există doar două proiecte finanțate pe această axă („Construcție și dotare de ateliere, laboratoare și amfiteatru în cadrul Colegiului Tehnic Latcu Vodă, Oraș Siret, Jud. Suceava” - Cod SMIS 120290, respectiv „Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic Regina Maria (școala generală)”, Deva - Cod SMIS 120280), care, împreună, însumează aproximativ 15 milioane de Euro. Una dintre probleme care face ca școlile să fie descurajate în a dezvolta proiecte pentru această axă prioritară este co-finanțarea. Școlile nu au bugete pentru a co-finanța proiectele, iar majoritatea administrațiilor locale nu sunt dispuse să sprijine proiecte de anvergură în zona educațională întrucât rezultatele respective nu pot fi cuantificate din punct de vedere politic suficient de repede.

Ministerul Educației Naționale a inițiat un proiect co-finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” -- „Internet în școala ta! Conectarea la Internet broadband a unităților școlare din zona rurală și mic urbană” (<http://internetinscoalata.edu.ro/>), Cod SMIS 39845 --, care presupune conectarea a 2446 de școli din mediul rural sau mic urban la Internet prin conexiuni broadband. Nu există nici o informație publică cu privire la modul de selectare a celor 2446 de școli, tot așa cum nu este clar dacă acele școli vor beneficia și de echipamente (calculatoare, tablete etc.) pentru a folosi acea conexiune broadband. Spre deosebire de proiectul „Economia bazată pe cunoaștere” al fostului Minister al Comunicațiilor și Societății Informaționale, care presupunea conectarea la Internet de mare viteză în 4 locuri (primărie, Punctul de Acces Public la Informații, școală și bibliotecă) a 254 de comunități, dezvoltarea unei mici infrastructuri IT&C locale și dezvoltarea unor instrumente de formare pentru cadre didactice cu privire la integrarea tehnologiei în educație, acest proiect se limitează doar la constituirea unei rețele (LAN) pentru cele 2446 de școli.

Totodată, Ministerul Educației Naționale a anunțat la începutul lui februarie 2019 că a depus la Comisia Europeană mai multe fișe de proiecte prin care se urmărește dotarea claselor cu tablete inteligente și tablete în valoare totală de 400 milioane de Euro.

(05) Majoritatea spațiilor educaționale de care dispun școlile fie se află într-o situație care nu mai permite nici măcar obținerea autorizației de funcționare de la Inspectoratul de Situații de Urgență, fie nu pot fi reconfigurate încât să poată găzdui o dotare corespunzătoare deopotrivă cu echipamente IT&C și instrumente educaționale. Clasele, în cele mai multe cazuri, susțin efective mult prea mari de elevi (între 28 și 36 de elevi), fiind îngrămădite cu sisteme de bănci care încă sunt tributare modelelor pedagogice din secolul trecut (i.e., șiruri de bănci în care elevii sunt plasați unii în spatele celorlalți). De asemenea, structura și grosimea pereților școlilor impun un număr mare de routere și amplificatoare de semnal pentru a putea avea o acoperire corespunzătoare pentru rețelele wi-fi. Cele mai multe instituții de învățământ din sistemul preuniversitar nu au posibilitatea de a aloca un spațiu, o

încăpere exclusiv pentru a putea avea o persoană dedicată gestionării rețelei locale și mentenanței echipamentelor.

(06) Echipamentele existente sunt insuficiente și nu se cunoaște la nivel macro gradul de uzură fizică și morală. Din datele furnizate de Institutul Național de Statistică în 2018 privind dotarea cu calculatoare raportat la fiecare ciclu școlar nu putem ajunge la o concluzie definitivă fiindcă autorii analizei respective amestecă echipamentele folosite în procesul educațional cu cele care deservește partea administrativă a școlilor („PC-urile utilizate în activitățile de educație și instruire a populației școlare sau care asigură buna desfășurare a procesului educațional”, v. INS (2018), *Sistemul educațional în România. Date sintetice*), nu spune câte dintre ele au un grad de uzură fizică de pe 50% și nici câte funcționează cu un sistem de operare cu licență comercială valabilă, fără licență sau cu o licență educațională. Cum de altfel, analiza respectivă nu spune nici câte dintre calculatoarele vizate fac parte din laboratoare de Informatică, din dotarea claselor obișnuite, bibliotecii etc. Cu toate acestea, cercetarea realizată de Centrul Syene pentru Educație în proiectul EduPOL în 2018 a constatat că majoritatea echipamentelor IT&C din școli sunt vechi și adeseori lipsesc elemente minore (de exemplu, cabluri VGA sau USB, baterii sau acumulatori, softuri educaționale) pe care profesorii sunt nevoiți să le achiziționeze din propriul salariu.

Spre deosebire de România, există state-membre care depun eforturi susținute pentru ca sistemele lor educaționale să fie aliniată la obiectivele Agendei Digitale a Uniunii Europene și din Planul de Acțiune privind Educația Digitală. Aceste state văd mai degrabă oportunități pe care le dezvoltă integrarea tehnologiilor în sistemele lor educaționale, considerând că în felul acesta are loc și un progres economic și social, nu doar unul strict pedagogic. Printre aceste țări găsim Estonia, Polonia și Croația, dar și un stat nemembru, și anume Norvegia.

În Croația, Croatian Academic and Research Network (CARNet) a dezvoltat un proiect pilot intitulat „e-Schools: Establishing a System for Developing Digitally Mature Schools” care este implementat în perioada 2015-2022 și care și-a propus să dezvolte un cadru care să ghideze acțiunile școlilor în integrarea tehnologiilor în toate procesele educaționale. Acest proiect pilot vizează 10% din școlile din Croația (171 de școli) și este finanțat în proporție de 85% din fondurile structurale ale Uniunii Europene. Prin intermediul proiectului se urmărește (a) informatizarea tuturor proceselor administrative la nivelul grupului țintă și (b) informatizarea proceselor de predare și învățare. De asemenea, proiectul are în vedere o trecere voluntară și graduală către conținut digital. Pentru a putea implementa proiectul, CARNet a prevăzut realizarea unei infrastructuri naționale (înființarea unor centre de date) și locale (dotarea școlilor și a cadrelor didactice cu echipamente IT&C, dezvoltarea unor rețele wi-fi la nivelul școlilor din proiect etc.), dar și înființarea unei rețele de Centre Regionale de Formare care să pregătească toți actorii implicați din perspectiva competențelor digitale necesare. Cadru de evaluare al maturității digitale a școlilor este un instrument dezvoltat în acord cu politicile europene în domeniul educației digitale și oferă școlilor posibilitatea de a se auto-evalua și de a primi sprijin pentru a-și dezvolta planuri de acțiune pentru ca procesul de integrare a tehnologiilor în educație să devină sustenabil.

(07) Există o atitudine de respingere a utilizării tehnologiei la clasă atât în rândul majorității profesorilor din România, dar și printre părinți. De teamă că elevii nu vor mai învăța să scrie cu propria lor mână, că nu vor fi atenți la ore, că își vor strica ochii sau că vor fi iradiați de echipamente wi-fi și dispozitivele mobile, că nu este suficient timp pentru predare ș.a.m.d., profesorii folosesc minimal tehnologiile educaționale în procesele de predare-învățare. Această frică de tehnologie înregistrată în urma analizei derulate în Proiectul „Politici publice pentru educație (EDUPOL)” în anul 2018 reprezintă un factor negativ important în integrarea tehnologiilor în procesele educaționale.

(08) Există un deficit major de competențe digitale profesionale la nivelul cadrelor didactice din sistemul de învățământ preuniversitar din România. Aceste competențe nu sunt doar despre utilizarea calculatorului în predare, ci despre un anumit tip de strategie de predare-învățare, despre dezvoltarea de resurse educaționale deschise, despre o anumită atitudine față de tehnologie ș.a.m.d. Deși există un proiect național privind formarea competențelor digitale ale profesorilor inițiat de Institutul de Științe Educație și finanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 --„Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți” (C.R.E.D.), cod SMIS 118327 --, ținta de 55.000 de profesori formați în mai puțin de 3 ani de zile pentru a utiliza resurse educaționale deschise și pentru schimbarea abordării didactice este nu numai nerealistă, ci ar putea fi considerată chiar neserioasă.

(09) Dincolo de absența competențelor digitale profesionale, România are o problemă majoră cu formarea continuă a cadrelor didactice în genere. În Raportul de audit al Curții de Conturi privind finanțarea învățământului preuniversitar în perioada 2014-2016, dat publicității în noiembrie 2018, autorii notează că în urma evaluării activității Caselor Corpului Didactic „s-a constatat că nu se poate vorbi despre o formare continuă a aceluiași cadru didactic”. De exemplu, deși Legea 1/2011 prevede un mecanism bazat pe credite profesionale transferabile care să permită un parcurs profesional coerent, treaptă cu treaptă la intervale de timp bine stabilite, „există și situații când

această condiție să fie îndeplinită chiar în ultimul an, din cei cinci prevăzuți de lege, consecința fiind practic o pregătire discontinuă a cadrului didactic” (*Raportul de audit*, p. 32). Ca atare, experții Curții de Conturi recomandă identificarea unor soluții de finanțare a programelor de formare profesională „fără afectarea veniturilor proprii ale cadrelor didactice”, precum și îmbunătățirea cadrului în care are loc pregătirea continuă a profesorilor, alături de „schimbarea modului de predare a lecției, care trebuie să fie interactivă, centrată pe elev și atractivă prin folosirea noilor tehnologii” (*Raportul de audit*, p. 50).

(10) Nu numai unitățile de învățământ nu sunt pregătite pentru digitalizarea sistemului educațional, ci și inspectoratele și celelalte instituții aflate în subordinea Ministerului Educației Naționale, și anume Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) și Centrul Național de Evaluare și Examinare (CNEE). Majoritatea specialiștilor acestor entități publice sunt ei înșiși lipsiți de competențe digitale profesionale, deși unii evaluează activitatea cadrelor didactice și a școlilor, alții coordonează testările naționale.

(11) Practicile pedagogice și curriculumul din sistemul românesc de învățământ nu sunt deloc adaptate cu progresul actual al tehnologiei și cu provocările cu care tinerii absolvenți se confruntă atunci când intră pe piața muncii sau ajung în universități. Majoritatea profesorilor participanți la focus-grupurile din cadrul analizei „Integrarea tehnologiilor în sistemul educațional românesc” (noiembrie 2018) folosesc rar tehnologia în predare, iar atunci când o fac se limitează la prezentări proiectate cu ajutorul unui video-proiector. Majoritatea elevilor nu beneficiază de acces la un calculator sau un dispozitiv mobil în timpul orelor, iar atunci când acest lucru se întâmplă este aproape exclusiv în cadrul orelor de Informatică. 9 din 10 elevi de la focus-grupurile amintite nu cunosc o altă modalitate de a ajunge la o informație decât cea în care se folosesc de un anume motor de căutare. De asemenea, majoritatea cadrelor didactice nu încurajează folosirea de către elevi a resurselor disponibile pe Internet și nici nu prezintă în mod sistematic resurse on-line de încredere (biblioteci virtuale, platforme educaționale, reviste online etc.).

(12) În ceea ce privește resursele educaționale deschise, analiza privind „Integrarea tehnologiilor în sistemul educațional românesc” notează că **prevederea de la articolul 70, alin. 2 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, prin care Ministerul Educației Naționale își asumase înființarea Bibliotecii Școlare Virtuale și a Platformei școlare de e-learning a fost parțial și defectuos implementată la finalul anului 2017**. Această obligație a fost inclusă și în Planul Național de Acțiune al Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă. 2016-2018, și apoi reluată într-o formă diluată în Planul pentru perioada 2018-2020. Cu toate că această măsură fusese asumată de Ministerul Educației Naționale, ea a fost transferată în responsabilitatea inspectoratelor județene.

Mai precis, în luna noiembrie 2017, Ministrul Educației Naționale a emis o Notă de nici două pagini prin care inspectoratele școlare județene au primit sarcina de a crea o „rețea de resurse educaționale deschise”. Această „rețea”, în fapt, un spațiu virtual pe site-urile proprii ale inspectoratelor, a fost gândit ca un folder care să găzduiască resurse educaționale deschise „realizate de comunitatea cadrelor didactice din județ”, urmând ca ea să stea drept Biblioteca Virtuală Școlară. Nota respectivă nu a conținut un ghid sau o abordare standard cu privire la constituirea acestei „rețele”, nici criteriile de evaluare a materialelor care ar urma să fie disponibile pe site-urile inspectoratelor și nici alte elemente care să ajute atât reprezentanții inspectoratelor, cât și cadrele didactice să constituie un real fond de resurse educaționale deschise. Ca atare, au apărut diferențe majore între modurile în care inspectoratele au respectat această nouă obligație. De exemplu,

- a) unele inspectorate au dezvoltat pe site-ul propriu o pagină unde au listat toate resursele disponibile pe cicluri și discipline, alte au folosit soluții de găzduire gratuite (de exemplu, Google Drive și Mega.nz), care permit suplimentar căutări simple după cuvinte cheie.
- b) În cazul unor inspectorate, pagina dedicată resurselor educaționale deschise este disponibilă din meniul principal al site-ului, în timp ce la alte inspectorate este extrem de dificil să identifiți pagina/link-ul unde se regăsesc respectivele resurse.
- c) Majoritatea materialelor acceptate de inspectorate drept resurse educaționale deschise sunt în format PDF fără nici o informație despre persoana sau persoanele care au creat acel material.
- d) În unele situații, materialele respective conțin imagini și text care ar putea intra sub incidența dreptului de autor fără ca cel care a generat respectivă resursă să menționeze cui îi aparțin.
- e) Mai mult decât atât, 8 din cele 42 de inspectorate nu au pus deloc în aplicare Nota Ministerului Educației.

Atunci când Ministerul Educației Naționale a pus în sarcina inspectoratelor și cadrelor didactice realizarea platformelor cu resurse educaționale deschise (platformele RED), nu a făcut-o în urma unui proces de consultare, ci exclusiv pentru a bifa această obligație legală pe care și-o asumase prin Legea Educației Naționale și respectiv Planul Național de Acțiune al Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă. 2016-2018. Ca atare, au apărut o serie de neajunsuri chiar de la inițiativa MEN. De exemplu, la nivelul unor inspectorate județene nu exista personal care să

cunoască ce înseamnă „resurse educaționale deschise” și ce presupun acestea, care să aibă competențe TIC astfel încât să poată realiza un cât mai bun design al platformei RED sau să răspundă la întrebări privind formatul materialelor dorite. De asemenea, nu au fost prevăzute nici un fel de fonduri pentru promovarea platformelor în rândul profesorilor sau pentru retribuirea celor care au generat conținut educațional.

Realitatea este că o bună parte a profesorilor din sistemul preuniversitar dezvoltă materiale educaționale în diverse formate (colaje realizate manual sau digital, tipărite sau în format electronic etc.), pentru a adapta curriculum propriului stil de predare și profilului claselor la care predau. Aceste materiale sunt uneori originale atât în concept, cât și în conținut, altele sunt compilate din diverse surse. Timpul pe care îl alocă profesorii realizării acestor materiale nu este normat în nici un fel, iar munca respectivă reprezintă mai degrabă un efort personal, de cele mai multe ori individual și utilizând resursele financiare și bibliotecile proprii. Mai mult, acest efort este adeseori necuantificabil nici în cadrul inspecțiilor, nici în cel al evaluării instituționale a performanței cadrelor didactice. Ca atare, de cele mai multe ori aceste materiale educaționale rămân închise în sertarele catedrelor sau calculatoarelor profesorilor care le dezvoltă, cu beneficii minime.

De asemenea, elevii pot fi la rândul lor dezvoltatori de conținut educațional. De exemplu, elevii olimpici, la fel ca profesorii, pot dezvolta conținut educațional deschis, nu doar să „consume”, de aceea ei pot fi numiți și „prosumatori”. Ca atare, platformele RED ar trebui să fie deschise și către alte categorii de utilizatori decât cea care este în acest moment vizată de Nota MEN, și anume elevi, studenți, cadre didactice universitare, dezvoltatori de conținut din zona societății civile, editurile, companii din industria IT&C etc.

(13) Conform comunicării „Opening Up Education: Innovative teaching and learning for all through new Technologies and Open Educational Resources”, publicată la 25 septembrie 2013, Comisia Europeană s-a angajat (1) să se asigure că toate materialele educaționale dezvoltate cu sprijinul programelor Erasmus+ vor fi disponibile publicul larg sub licențe deschise și (2) că sub programele Erasmus+ și Orizont2020 vor fi încurajate parteneriatele care conduc la dezvoltarea de resurse educaționale deschise. În ciuda acestui angajament, **materialele educaționale dezvoltate de instituții de învățământ românești și de partenerii lor în proiecte finanțate prin programul Erasmus+ nu sunt disponibile în mod centralizat și deschis pentru cadrele didactice din România, pe o extensie națională a portalului Erasmus+ sau într-o platformă care să reunească toate aceste produse educaționale sub licențe deschise.**

(14) **Raportul de audit al performanței privind finanțarea învățământului preuniversitar, în perioada 2014-2016 realizat de Curtea de Conturi a României menționează la pag. 31 că introducerea manualelor școlare digitale la clasa a VI-a în anul 2016 s-a făcut fără nici o documentare prealabilă asupra impactului măsurii, ceea ce a condus la o gestionare defectuoasă a riscurilor asociate.** În condițiile în care, notează autorii raportului, „în mediul rural există un procent semnificativ de elevi, între 52% (în anul școlar 2014/2015) și 46% (în anul școlar 2015/2016) din totalul elevilor la nivel de țară al căror acces la echipamentele tehnice necesare pentru a accesa varianta digitală a manualului școlar” se pune problema eficienței unei astfel de măsuri.

03. DENUMIREA POLITICII

Promovarea educației deschise și digitalizării sistemului de învățământ preuniversitar din România

04. SCOP

Creșterea calității proceselor educaționale (predare, învățare, studiu, evaluare, comunicare și consiliere (PISECC)) și performanței instituțiilor publice de învățământ pentru a dezvolta un interes solid din partea elevilor pentru cunoaștere și autonomia lor în învățare pentru tot parcursul vieții prin regândirea mediului educațional, prin integrarea comprehensivă a tehnologiei, precum și prin promovarea utilizării de metode, instrumente și conținuturi educaționale inovative.

05. PROCESUL DE CONSULTARE

Procesul de consultare a presupus:

- (1) **organizarea a 7 dezbateri în 7 centre regionale** (București, Craiova, Timișoara, Cluj-Napoca, Iași, Bacău și Galați) cu participarea unor cadre didactice, experți în educație, reprezentanți ai asociațiilor de părinți și reprezentanți ai inspectoratelor;
- (2) **participarea inițiatorilor politici publice la cea de-a 7-a reuniune a Coaliției pentru Resurse**

Educaționale Deschise România (16 noiembrie 2018, Hotel Capital Plaza, București), organizată de Centrul pentru Inovare Publică, unde s-a dezbătut despre situația platformelor RED alături de specialiști în educație, reprezentanți ai unor inspectorate județene și ai Institutului de Științe ale Educației;

- (3) **realizarea unei consultări online cu cadre didactice în perioada 18-30 ianuarie 2019 pentru consolidarea propunerii de politică publică;**
- (4) **organizarea de consultări cu decidenții.**

DOMENIU DE INTERVENȚIE #1

1.1 DENUMIRE ACȚIUNE

Dezvoltarea cadrului național privind educația deschisă și digitalizarea sistemului de învățământ preuniversitar din România

1.2. OBIECTIVE GENERALE/OBIECTIVE SPECIFICE

Obiectivul general

Dezvoltarea unui cadru național privind educația deschisă și integrarea tehnologiilor în procesele educaționale și non-educaționale derulate de unitățile școlare pentru a crește participarea elevilor și pentru a le dezvolta competențele digitale, pentru un management eficient la instituțiilor de învățământ, precum și pentru întărirea rolului școlilor în dezvoltarea comunitară.

Obiective specifice:

- (a) Îmbunătățirea proceselor educaționale și a modului de funcționare a unităților școlare în particular și a întregului sistem de învățământ în ansamblul său.
- (b) Asigurarea unui instrument care să permită unităților școlare să-și construiască un plan propriu de dezvoltare a infrastructurii educaționale astfel încât să integreze în mod eficient, eficace și echilibrat tehnologii în toate activitățile lor.
- (c) Asigurarea accesului fiecărui elev la tehnologii educaționale în context școlar și extra-școlar astfel încât să crească nivelul de participare la procesul educațional, să-și dezvolte competențe digitale cât mai complexe și să dobândească o cât mai mare autonomie în învățare.
- (d) Corelarea obiectivelor practicilor privind educația deschisă și digitalizarea învățământului preuniversitar românesc cu abordarea europeană așa cum se regăsește ea în Agenda Digitală Europeană 2020.

1.3. BENEFICIARI

Beneficiari direcți:

- (a) Cadrele didactice și personalul administrativ din sistemul preuniversitar românesc.
- (b) Elevii înscriși în unități de învățământ de stat și private din România;

Beneficiari indirecți:

- (a) Aparținătorii elevilor (părinți, tutori legali etc.) aflați în sistemul public de învățământ din România;
- (b) Persoanele care folosesc baza materială a școlilor în programe și proiecte dezvoltate de dezvoltare comunitară;
- (b) Ministerul Educației Naționale, ca urmare a unei mai bune gestionări a fluxurilor de informații privind elevii, cadrele didactice, finanțările școlilor ș.a.m.d.

1.4. VARIANTE DE SOLUȚIONARE

VARIANTA 1

Menținerea situației actuale.

A nu schimba nimic din situația actuală a dotării școlilor cu tehnologii și instrumente educaționale înseamnă în fapt a nu investi în dezvoltarea școlilor și, implicit, a nu investi în activitatea profesorilor și elevilor. La ora actuală, nu există nici un standard privind dotarea școlilor și, ca atare, orice achiziție de echipamente IT&C se face exclusiv în funcție de necesitatea imediată identificată de managementul școlilor, nu în funcție de un plan anual de investiții și a unor obiective clare de îmbunătățire a proceselor educaționale. De asemenea, păstrându-se situația actuală, elevii și profesorii sunt privați de oportunitatea de a-și dezvolta competențele digitale, deci și de a fi mai bine pregătiți pentru piața muncii. Așadar, problema de fond va rămâne neadresată.

1.1.A. Beneficii

Nu există beneficii.

1.1.B. Costuri

Nu sunt prevăzute costuri în acest scenariu fiindcă nu se adoptă nici o

1.2.A. Impact economic

Absența unor practici instituționalizate la nivelul sistemului de învățământ românesc în materie de dotare școlară minimală cu instrumente și tehnologii

Buget estimat

Nu este cazul.

<p>măsură.</p> <p>1.1.C. Riscuri Cel mai important risc este acela ca școlile din România să rămână la același nivel</p>	<p>educaționale, de educație deschisă și de utilizare de resurse educaționale deschise va conduce la o scădere a procentului de tineri care dețin competențe digitale și, implicit, va scădea competitivitatea cetățenilor români pe piața muncii.</p> <p>De asemenea, achizițiile haotice de echipamente IT&C pentru școli vor fi la fel ineficace după cum a sesizat și Curtea de Conturi a României în legătură cu manualele digitale pentru învățământul primar din 2016.</p> <p>1.2.B. Impact legislativ Nu este cazul întrucât nu se modifică nici o reglementare și nu sunt necesare decizii de politică publică sau administrative la nivelul Ministerului Educației Naționale</p> <p>1.2.C. Impact asupra actorilor instituționali din sistemul de învățământ preuniversitar Impactul asupra inspectoratelor școlare județene, asupra CNEE sau ARACIP va fi minim întrucât vor continua practicile instituționale de până acum, cu aceleași așteptări și rezultate.</p> <p>1.2.D. Impact social Nu există un impact social care să poată fi cuantificat altfel decât prin eventualele consecințe negative ale perpetuării actualelor practici pedagogice lipsite de rezultate concrete la clasă.</p> <p>1.2.E. Impact asupra sărăciei Nu există.</p> <p>1.2.F. Impact asupra participării civice active a cetățenilor Nu există.</p> <p>1.2.G. Impact asupra grupurilor vulnerabile (incluziune socială) Nu există.</p> <p>1.2.H. Impact asupra mediului înconjurător Impactul școlilor asupra mediului înconjurător va rămâne la același nivel.</p>	
---	--	--

VARIANTA 2

Se dezvoltă și se implementează un cadru național privind educația deschisă și digitalizarea sistemului de

Învățământ, care va consta într-o strategie națională, un plan național de acțiuni, un departament specializat la nivelul Secretariatului General al Guvernului, instrumente specifice și proiecte pilot.

Întrucât România nu are o strategie națională privind educația deschisă și digitalizarea sistemului de învățământ, ci doar măsuri separate, implementate fără coerență și consecvență, se impune dezvoltarea unui astfel de document care să fie elaborat în conexiune cu Legea Educației Naționale, dar și cu Agenda Digitală a Uniunii Europene, Planul de Acțiune privind Educația Digitală și alte instrumente relevante ale Comisiei Europene precum cadrele de competențe digitale pentru cetățeni (DigComp), pentru cadrele didactice (DigCompEdu) și instituțiile de învățământ (DigEduOrg). România, ca stat-membru, trebuie să țină seama de acestea iar o transpunere corectă a lor la nivel național va scuti niște eforturi de dezvoltare a unor instrumente naționale similare.

Pentru ca această abordare să aibă sorți de izbândă, este necesar ca învățământul să fie centrat în aceeași măsură pe actorii principali ai săi, adică deopotrivă pe profesori și elevi, în sensul în care pentru a avea un învățământ de calitate trebuie să existe cadre didactice profesioniste cărora li se pun la dispoziție toate resursele necesare pentru a își concentra întreaga activitate pe activitatea cu elevii la clasă și în afara ei. De partea cealaltă, curriculum, strategiile și practicile pedagogice trebuie să fie adecvat corelate cu profilelor psihologice, intelectuale și chiar profesionale ale elevilor.

<p>1.1.A. Beneficii O abordare serioasă a educației deschise și digitalizării sistemul de învățământ preuniversitar va aduce mai multă coerență în măsurile guvernamentale și deciziile ministeriale pe educație. Nivelul de pregătire profesională a cadrelor didactice va crește și va influența în mod direct rezultatele elevilor. Baza materială a unităților școlare se va dezvolta și va putea fi folosită nu doar pentru programele de educație formală, ci și pentru a iniția și implementa programe de dezvoltare comunitară și de educație non-formală. Schimbându-se practicile pedagogice și integrându-se tehnologia în mod sistematic în procesele educaționale, elevii vor fi mai tentați să participe la procesele de predare-învățare decât se întâmplă la ora actuală.</p> <p>1.1.B. Costuri Costurile implementării unei asemenea măsuri vin în principal din investițiile în infrastructura educațională, însă povara financiară poate fi mutată de pe umerii ministerului de resort și/sau a primăriilor locale înspre programele de finanțare cu fonduri structurale disponibile la ora actuală (a se vedea Programul Operațional Regional, Axa Prioritară 10).</p> <p>1.1.C. Riscuri</p>	<p>1.2.A. Impact economic Cu excepția programelor pilot privind digitalizarea școlilor, celelalte acțiuni presupuse de acest scenariu nu implică un impact economic major. În ceea ce privește programele pilot, investiția în infrastructura educațională vine la pachet cu costuri mari cu reabilitări de clădiri, cu echipamente și alte tehnologii. Aceste costuri se transferă la nivel economic în oportunități de dezvoltare pentru companiile din industriile de construcții, dezvoltare software ș.a.m.d.</p> <p>1.2.B. Impact legislativ Este necesară modificarea Legii Educației Naționale și a unor decizii ministeriale, a OUG 114/2018, dar și a Strategiei Naționale privind Agenda Digitală pentru România 2020 și Planului Național de Acțiuni 2016-2018 al Parteneriatului pentru o Guvernarea Deschisă.</p> <p>1.2.C. Impact asupra actorilor instituționali din sistemul de învățământ preuniversitar Este necesară punerea în discuție a modului în care inspectoratele școlare județene pot sprijini procesul de integrare a tehnologiilor în educație, dar și dacă ele trebuie sau nu să devină custozii unor platforme cu resurse educaționale sau ai unor instrumente privind competențele digitale ale cadrelor didactice.</p> <p>Un nivel mai ridicat de penetrare a tehnologiilor în administrarea școlilor</p>	<p>Buget estimat Finanțarea cheltuielilor de infrastructură din alocarea bugetară suplimentară până la nivelul de 6% din PIB. Cheltuieli de investiții (3 miliarde lei) eșalonate pe parcursul unei perioade de până la 4 ani.</p>
---	---	---

Cel mai important risc este cel politic: absența voinței la nivel guvernamental poate duce la ratarea obiectivelor de politică publică fie prin deturnarea demersului, fie printr-o implementare defectuoasă a măsurilor propuse, fie printr-o nealocare corespunzătoare a resurselor necesare.

Al doilea risc major este asociat sistemului de învățământ în ansamblul său: în lipsa unei comunicări eficiente și a unei consultări susținute cu partenerii sociali și societatea civilă, în absența unor alocări corecte de resurse, cadrele didactice și managementul școlilor, inspectoratele școlare județene, dar și instituții precum ARACIP, CNEE sau IȘE pot deveni principalii opozanți ai inițiativei.

Al treilea risc poate surveni în urma unei crize economice care să afecteze economia românească și implicit bugetul de stat și bugetele locale. Într-un astfel de scenariu, alocările financiare necesare pentru co-finanțarea unor proiecte sau pentru acțiuni concrete care revin MEN pot dispărea foarte repede, așa cum s-a mai întâmplat și în trecut cu alte inițiative privind infrastructura.

Un alt risc poate fi dat de refuzul unităților școlare de a participa sau de a participa activ la proiecte pilot. Experiența Ministerului Comunicațiilor cu Proiectul „Economia bazată pe cunoaștere” arată că acest risc este cât se poate de plauzibil.

(de exemplu, utilizarea sistemelor de management integrat) pot constitui atât pentru unitățile școlare, cât și pentru minister, inspectorate, ARACIP, IȘE sau chiar ISN o mai bună bază pentru decizii informate. La ora actuală, școlile sunt nevoite să introducă date în multiple platforme electronice (SIIR, catalogul electronic acolo unde există, viitorul Sistem Informatic de Management al Școlarității (SMIS), platforma

1.2.D. Impact social

Un grad mai ridicat de competențe digitale și un acces mai facil la informații prin intermediul tehnologiilor și conexiunilor de tip broadband deschid oportunități noi și mai variate inclusiv pentru categoriile vulnerabile. De asemenea, studiile OECD cu privire la integrarea tehnologiilor în educație au observat faptul că o astfel de abordare permite mișcarea decalajului între zonele rurale și cele urbane, între zone mai puțin dezvoltate economic și care beneficiază de pe urma creșterii economice.

1.2.E. Impact asupra sărăciei

Până la apariția Internetului, accesul la informație de calitate și la cunoaștere în genere a reprezentat un factor de excludere socială. La ora actuală, Internetul oferă oportunitatea oricărui cetățean competent din punct de vedere digital, indiferent de mediul din care provine, de statutul social sau de resursele economice pe care le deține, să-și găsească un loc de muncă pe măsura cunoștințelor și competențelor sale. Pe termen lung, implementarea acestei propuneri de politică publică poate avea un impact semnificativ asupra sărăciei.

1.2.F. Impact asupra participării civice active a cetățenilor

Dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și profesorilor aduce cu sine și o conștientizare a rolului participării active în societate, a drepturilor cetățenești și a mecanismelor pe care fiecare cetățean le are la dispoziție pentru a avea acces la informații de interes public, pentru a se apăra în fața unor abuzuri, pentru a petiționa instituții ș.a.m.d.

	<p>Cel mai bun exemplu care ilustrează un astfel de impact este cel al promovării intense în spațiul virtual al protecției datelor cu caracter personal în contextul intrării în efect a Regulamentului Comun privind Protecția Datelor (2018).</p> <p>1.2.G. Impact asupra grupurilor vulnerabile (incluziune socială) Unul dintre beneficiile accesului la noile tehnologii și la o comunicare mai facilă este acela că poate elimina bariere care stau în calea dezvoltării tinerilor provenind din medii sociale vulnerabile, care au resurse economice limitate. Totodată, o astfel de abordare poate contribui la eliminarea diferențelor de tratament între bărbați și femei (<i>closing the gender gap</i>).</p> <p>1.2.H. Impact asupra mediului înconjurător Dotarea cu echipamente IT&C a școlilor dar și cu alte tehnologii educaționale are un impact de mediu mare atât din perspectiva consumului de energie, cât și din cel al amprentei de mediu a lanțului de producție și finalului ciclului de viață al lor. În condițiile în care România este încă restantă în ceea ce privește obiectivele privind colectarea selectivă și reciclarea, este imperios necesar ca investiția în infrastructura educațională să nu aducă o și mai mare povară din perspectiva protecției mediului.</p>	
--	--	--

ANEXA 1/DI-1 PLANUL DE ACȚIUNI

A1. Înființarea Consorțiului pentru Educație Deschisă și Digitalizarea Sistemului de Învățământ (CONS OED) ca entitate cu rol consultativ pe lângă Secretariatul General al Guvernului, din care să facă parte reprezentanți ai Ministerului Educației Naționale, Ministerului Comunicațiilor, Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Afacerilor Europene, Ministerului Muncii, alte instituții publice relevante, universități de stat și private, organizații non-guvernamentale și coaliții care derulează activități în domeniul educațional, firme specializate în soluții tehnice pentru educație (software și hardware) și securitate cibernetică, precum și ai editurilor și unor organizații care dezvoltă conținut educațional și cultural.

Rolul principal al Consorțiului este acela de a elabora în sistem participativ, prin dezbateri publice, consultări la nivel de grupuri de experți și analize de foresight, o serie de documente strategice și analize după cum urmează:

- Strategia națională privind Educația Deschisă și Digitalizarea Sistemului de Învățământ din România, 2020-2050 (OED Strateg)*, care va reprezenta capitolul dedicat educației din Agenda Digitală pentru România.
- Planul de Acțiuni pentru Educație Deschisă și Digitalizare (OED Action Plan)*, corespondentul *Planului de Acțiuni pentru Educație Digitală* pe care Comisia Europeană l-a elaborat și care trebuie transpus la nivel național. În funcție de relevanță, anumite măsuri vor fi preluate în *Planul Național de Acțiune privind Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă*, Acțiunea „Educație Deschisă” (OGP OED).
- Monitorizarea anuală a implementării OED Action Plan și publicarea unui raport de monitorizare.
- Evaluarea la fiecare ciclu de 5 ani a implementării OED Action Plan și publicarea unui raport de evaluare.
- Evaluarea la fiecare ciclu de 10 ani a impactului OED Strategy și publicarea unui raport de evaluare de impact.

CONS OED poate fi consultat de Guvernul României cu privire la poziția națională în chestiuni care privesc Agenda Digitală Europeană sau alte inițiative ale Comisiei Europene, Consiliului sau Parlamentului European.

A1.01. Elaborarea *Strategiei naționale privind Educația Deschisă și Digitalizarea Sistemului de Învățământ din România, 2020-2050*, cu monitorizarea impactului la fiecare ciclu de 5 ani și evaluarea impactului la fiecare ciclu de 10 ani.

A1.02. Elaborarea *Planului de Acțiuni pentru Educație Deschisă și Digitalizare 2020-2025*, cu monitorizarea anuală a implementării și evaluarea la fiecare ciclu de 5 ani.

A2. Asumarea de către MEN a OED Strategy și OED Action Plan și va depune toate diligențele necesare pentru implementarea lor în condiții optime și respectând calendarul de implementare.

A2.1. Transformarea Direcției Tehnologia Informației și Comunicației din cadrul MEN în **Direcția pentru Educației Deschisă și Digitalizare** (MEN OED), cu asumarea coordonării activității de către un director tehnic cu rang de secretar de stat. Directorul tehnic trebuie să aibă expertiză (competențe certificate, experiență și, eventual, publicații de specialitate) în domeniul de activitate al MEN OED.

Atribuțiile acestui departament sunt:

- Să dezvolte un program anual de informare a cadrelor didactice, a elevilor și a celor care studiază independent, precum și a aparținătorilor (părinți, tutori legali etc.) privind digitalizarea sistemului de învățământ, resursele educaționale deschise, competențele digitale etc.;
- Să dezvolte și să administreze o platformă națională privind resursele educaționale deschise (OER NGR) pentru învățământul preuniversitar, care să conțină de asemenea informații referitoare la platformele OER gestionate independent de universitățile publice și private din România (OER UIR).
- Să organizeze sesiuni de informare cu privire la programele cu fonduri structurale ce pot fi utilizate de unități școlare și universități, de UAT-uri și alte instituții publice pentru digitalizarea sistemului de învățământ românesc, formarea competențelor digitale profesionale ale cadrelor didactice, respectiv dezvoltarea de resurse educaționale deschise.
- Să asigure transpunerea instrumentelor Comisiei Europene privind competențele digitale și să le promoveze la nivel național.

- (e) Să dezvolte și să implementeze un proiect pilot la nivel național privind educația deschisă și digitalizarea la nivelul a cel puțin 5% din numărul total de unități școlare din România.
- (f) Să asigure asistență tehnică pentru unitățile școlare care își exprimă intenția de a folosi DigEduOrg.

B1. Asumarea Cadrului european privind Organizațiile Educaționale Competente din punct de vedere Digital (DigEduOrg) ca instrument de evaluare a nevoilor de digitalizarea pentru fiecare unitate școlară în parte

- B1.1. Traducerea Cadrului european privind Organizațiile Educaționale Competente din punct de vedere Digital (DigEduOrg) în limba română și asumarea lui de către MEN prin ordin de ministru
- B1.2. Promovarea DigEduOrg la nivelul tuturor unităților școlare din România
- B1.3. Asigurarea de asistență tehnică pentru unitățile școlare care se înscriu în mod voluntar în proiectul pilot privind educația deschisă și digitalizarea

B2. Dezvoltarea și implementarea unui proiect pilot privind educația deschisă și digitalizarea la nivelul a cel puțin 5% din unitățile de învățământ din România

B3. Să dezvolte și să administreze o platformă națională privind resursele educaționale deschise (OER NGR) pentru învățământul preuniversitar

Activitate necesară implementării	Termen de realizare	Responsabil	Buget	Rezultate	Raport de monitorizare	Raport de evaluare
A1. Înființarea Consorțiului pentru Educație Deschisă și Digitalizarea Sistemului de Învățământ (CONS OED)	Octombrie 2018	Secretariatul General al Guvernului		Ordonanță de Guvern		
A1.01. Elaborarea <i>Strategiei privind Educația Deschisă și Digitalizarea Sistemului de Învățământ din România, 2020-2050 (Strateg OED)</i>	Octombrie 2019	CONS OED		*Document strategie *Raport de monitorizare a impactului *Raport de evaluare a impactului	Ciclu 5 ani	Ciclu 10 ani
A1.02. Elaborarea <i>Planului de Acțiuni pentru Educație Deschisă și Digitalizare</i>	Octombrie 2019	CONS OED		*Document plan de acțiuni *Raport de monitorizare anuală *Raport de evaluare ciclu implementare	Anual	Ciclu 5 ani
A2. Asumarea de către MEN a OED Strategy și OED Action Plan	Decembrie 2019	MEN				
A2.1. Transformarea Direcției Tehnologia Informației și Comunicației din cadrul MEN în Direcția pentru Educației Deschisă și Digitalizare (MEN OED)	Ianuarie 2019	MEN				Anual
B1. Asumarea Cadrului european privind Organizațiile Educaționale Competente din punct	Septembrie 2019	MEN				

de vedere Digital (DigEduOrg)						
B1.1. Traducerea Cadrului european privind Organizațiile Educaționale Competente din punct de vedere Digital (DigEduOrg) în limba română și asumarea lui de către MEN prin ordin de ministru	Iunie 2019	MEN OED		*DigEduOrg în limba română		
B1.2. Promovarea DigEduOrg la nivelul tuturor unităților școlare din România	Decembrie 2019	MEN OED		*Program anual de promovare a DigEduOrg		
B1.3. Asigurarea de asistență tehnică pentru unitățile școlare care se înscriu în mod voluntar în proiectul pilot privind educația deschisă și digitalizarea	Decembrie 2019	MEN OED		*Rapoarte de asistență tehnică		
B2. Dezvoltarea și implementarea unui proiect pilot privind educația deschisă și digitalizarea la nivelul a cel puțin 5% din unitățile de învățământ din România	Decembrie 2020	MEN MEN OED IȘE ARACIP		*Proiect	Anual	
B3. Să dezvolte și să administreze o platformă națională privind resursele educaționale deschise (OER NGR) pentru învățământul preuniversitar	Decembrie 2019	MEN OED		*Platformă	Anual	Ciclu de 5 ani

DOMENIU DE INTERVENȚIE #2

2.1 DENUMIRE ACȚIUNE

Dezvoltarea cadrului național privind competențele digitale profesionale ale profesorilor din sistemul de învățământ preuniversitar din România

2.2. OBIECTIVE GENERALE/OBIECTIVE SPECIFICE

Obiectivul general

Dezvoltarea unui cadru privind competențele digitale ale profesorilor ca standard profesional pentru cadrele didactice actuale și viitoare din România pentru a sprijini regândirea proceselor educaționale încât să răspundă provocărilor noilor contexte digitale

Obiectivele specifice:

- (a) Adoptarea unui sistem de referință pentru evaluarea și auto-evaluarea competențelor digitale profesionale ale cadrelor didactice din sistemul preuniversitar
- (b) Dezvoltarea unui program național de formare continuă în vederea dobândirii de cunoștințe avansate în domeniul utilizării tehnologiilor noi și emergente în procesele educaționale
- (c) Susținerea procesului de digitalizare a învățământului românesc prin pregătirea corpului profesoral și staff-ului academic în domeniul digital

2.3. BENEFICIARI

Beneficiari direcți:

- (a) Cadrele didactice și personalul administrativ din sistemul preuniversitar românesc.

Beneficiari indirecti:

- (a) Elevii înscriși în unități de învățământ de stat și private din România;
- (b) Ministerul Educației Naționale și inspectoratele școlare județene, prin introducerea unor criterii de evaluare a nivelului competențelor candidaților la examenul de titularizare.

2.4. VARIANTE DE SOLUȚIONARE

VARIANTA 1

Menținerea situației actuale.

La ora actuală, nu există nici un sistem adoptat la nivel național de către Ministerul Educației Naționale, de Institutul de Științele Educației sau altă instituție publică relevantă care să cartografieze competențele digitale profesionale de care are nevoie un cadru didactic pentru ca activitatea sa să răspundă provocărilor lumii digitale. De asemenea, nu există un program de formare continuă de lungă durată care să permită dobândirea consecventă a unor competențe digitale profesionale, deși IȘE are la ora actuală un proiect cu fonduri europene -- „Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți” (CRED), Cod SMIS 118327 --, care urmărește un obiectiv extrem de ambițios, și anume formarea a 55.000 de cadre didactice și în materie de competențe digitale. Pe de altă parte, au existat anterior și există și astăzi diverse inițiative private prin care s-au format competențele digitale a sute de profesori (IntelTeach; Școala de vară „Educația merită!”, Fundația Dinu Patriciu; Proiectul „Economia bazată pe cunoaștere”, Ministerul Comunicațiilor etc.) și cu toate acestea numărul de profesori care folosesc tehnologiile noi și emergente în educație este foarte scăzut.

1.1.A. Beneficii

Într-un astfel de scenariu, nu pot exista așteptări cu privire la schimbarea modelului pedagogic dominant în școlile din România, tot așa cum nu pot exista așteptări cu privire la o îmbunătățire a performanței sistemului de învățământ românesc. Ca atare,

1.2.A. Impact economic

În absența unei abordări strategice a problematicii competențelor digitale profesionale ale profesorilor, respectiv ale elevilor, impactul proiectelor și inițiativelor va rămâne punctual și se va răsfrânge asupra mediului economic prin faptul că forța de muncă va fi mai puțin

Buget estimat

Nu este cazul. Resurse bugetare privind funcționarea instituțiilor publice.

<p>singurele beneficii sunt asociate unor proiecte punctuale care se derulează în România.</p> <p>1.1.B. Costuri Nu sunt prevăzute costuri în acest scenariu fiindcă nu se adoptă nici o măsură.</p> <p>1.1.C. Riscuri Riscul major este acela ca învățământul românesc să înregistreze un decalaj crescător în materie de competențe digitale ale profesorilor și respectiv ale elevilor.</p>	<p>pregătită în România pentru era digitală.</p> <p>1.2.B. Impact legislativ Nu este cazul întrucât nu se modifică nici o reglementare și nu sunt necesare decizii de politică publică sau administrative la nivelul Ministerului Educației Naționale</p> <p>1.2.C. Impact asupra actorilor instituționali din sistemul de învățământ preuniversitar Nu va exista un impact asupra inspectoratelor școlare județene, asupra CNEE sau ARACIP, decât în măsura în care proiectul CRED al IȘE va reuși să își atingă obiectivul nu doar scriptic, ci și real.</p> <p>1.2.D. Impact social Nu există un impact social care să poată fi cuantificat altfel decât prin eventualele consecințe negative ale perpetuării actualelor practici pedagogice lipsite de rezultate concrete la clasă.</p> <p>1.2.E. Impact asupra sărăciei Nu există.</p> <p>1.2.F. Impact asupra participării civice active a cetățenilor Nu există.</p> <p>1.2.G. Impact asupra grupurilor vulnerabile (incluziune socială) Nu există.</p> <p>1.2.H. Impact asupra mediului înconjurător Nivelul actual de utilizare a echipamentelor IT&C determină o amprentă de mediu mult prea mică.</p>	
--	---	--

VARIANTA 2

Se dezvoltă și se implementează un cadru național privind educația deschisă și digitalizarea sistemului de învățământ.

Așa cum România nu are o strategie națională privind educația deschisă și digitalizarea sistemului de învățământ, ci doar unele măsuri și proiecte gândite separate și implementate fără coerență și consecvență, ea nu are nici instrumente care să ajute actorii din învățământul preuniversitar să facă pașii necesari în direcția stabilită de instituțiile europene prin Agenda Digitala Europeană 2020 și asumată de România ca stat-membru. Pentru a evita risipirea unui capital financiar și uman important în dezvoltarea unor instrumente locale cu privire la digitalizarea educației, Ministerul Educației Naționale nu trebuie să facă altceva decât să transpună în limba română instrumentele dezvoltate de Comisia Europeană, să le promoveze constant și să stabilească un plan de acțiune pentru o utilizare a lor cât mai eficace.

A1. Ministerul Educației Naționale transformă actuala Direcție pentru Tehnologia Informației și Comunicației din

cadrul său în Direcția pentru Educație Deschisă și Digitalizare (MEN OED) și o abilitază să transpună în România Cadrul privind Competențele Digitale Profesionale ale Cadrelor Didactice (DigCompEdu).

A2. MEN OED transpune în România Cadrul privind Competențele Digitale Profesionale ale Cadrelor Didactice (DigCompEdu)

A3. MEN OED dezvoltă împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise o programă de formare care să răspundă celor 6 arii de competențe digitale profesionale acoperite de DigCompEdu.

A4. MEN OED dezvoltă un program anual de informare a cadrelor didactice cu privire la DigCompEdu și programele de formare oferite de furnizorii de formare continuă.

A5. MEN OED, împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise, evaluează anual nivelul de maturitate digitală al școlilor în care va fi inclusă și componenta privind competențele digitale ale cadrelor didactice.

1.1.A. Beneficii

Profesorii vor avea un instrument clar și recunoscut la nivel european care să le ghideze procesul de dezvoltare profesională în perspectiva dobândirii competențelor digitale profesionale necesare utilizării tehnologiilor educaționale într-o cât mai mare măsură.

1.1.B. Costuri

Principalul cost este legat de dezvoltarea unor programe de formare la care accesul să nu pună o și mai mare presiune pe bugetul personal al profesorilor; ca atare, programele trebuie să fie finanțate de Ministerul Educației Naționale. Un alt cost este reprezentat de acțiunile de promovare, care trebuie să fie continuă pe parcursul anului și trebuie să se repete la intervale regulate de timp.

1.1.C. Riscuri

Cel mai important risc este cel legat de reticența cadrelor didactice de a folosi instrumentele și tehnologiile educaționale în procesele de predare-învățare-evaluare, deși își dezvoltă pe cheltuiala MEN competențele digitale profesionale.

1.2.A. Impact economic

În cazul în care măsurile vor fi implementate corect și comunicarea cu actorii educaționali va fi corectă și consecventă, atunci este de așteptat ca modelul pedagogic dominant să fie schimbat în favoarea unor tactici și practici pedagogice care integrează în mod activ instrumentele și tehnologiile educaționale. Acest lucru se traduce la nivel economic în dezvoltare atât pentru industria IT&C, cât și pentru cea de conținut și materiale didactice de vreme ce profesorii vor căuta să folosească echipamente și instrumentele de care dispun într-o cât mai mare măsură.

O consecință neintenționată este dată de faptul că în cazul echipamentelor IT&C, România nu are nici un producător local de calculatoare, dispozitive mobile etc., ceea ce face ca orice investiție în infrastructura educațională să transfere capitalul pe lanțul de producție către alte state.

Pe de altă parte, piața de instrumente, tehnologii și conținuturi educaționale este la ora actuală pe un trend ascendent, cu noi jucători adăugându-se în permanență. România are companii locale care lucrează în acest domeniu și orice proiect de digitalizare a educației poate constitui o rampă pentru dezvoltare sustenabilă pentru ele.

1.2.B. Impact legislativ

Modificarea examenului de titularizare astfel încât competențele digitale profesionale ale candidaților să fie luate în seama.

1.2.C. Impact asupra actorilor instituționali din sistemul de învățământ preuniversitar

Buget estimat

Costuri de studii și asistență tehnică (4 milioane lei), costuri de informare și consultare (5 milioane lei), costuri de formare (5 milioane lei).

	<p>1.2.D. Impact social Nu este cazul</p> <p>1.2.E. Impact asupra sărăciei Nu este cazul</p> <p>1.2.F. Impact asupra participării civice active a cetățenilor DigCompEdu acoperă inclusiv competențe în domeniul cetățeniei active și, ca atare, din acest punct de vedere poate face transferul de competențe către elevi.</p> <p>1.2.G. Impact asupra grupurilor vulnerabile (incluziune socială) Nu este cazul.</p> <p>1.2.H. Impact asupra mediului înconjurător Măsura de politică publică în sine nu implică o amprentă de mediu, însă o utilizare a tehnologiilor educaționale într-o manieră extensivă de către profesori comportă un impact de mediu ce poate fi cuantificat în funcție de echipamentele utilizate, lanțul de producție etc.</p>	
--	--	--

ANEXA 1 / DI-#2 PLANUL DE ACȚIUNI

Activitate necesară implementării	Termen de realizare	Responsabil	Buget	Rezultate	Raport de monitorizare	Raport de evaluare
A1. Ministerul Educației Naționale transformă actuala Direcție pentru Tehnologia Informației și Comunicației din cadrul său în Direcția pentru Educație Deschisă și Digitalizare (MEN OED) și o abilitază să transpună în România Cadrul privind Competențele Digitale Profesionale ale Cadrelor Didactice (DigCompEdu).		MEN		*Ordin de ministru		
A2. MEN OED transpune în România Cadrul privind Competențele Digitale Profesionale ale Cadrelor Didactice (DigCompEdu)		MEN OED		*Cadrul privind Competențele Digitale Profesionale ale Cadrelor Didactice (DigCompEdu) *SELFIE	Permanent	
A3. MEN OED dezvoltă împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise o programă de formare care să răspundă celor 6 arii de competențe digitale profesionale acoperite de DigCompEdu.		MEN OED Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise		*Programă de formare		Anual
A4. MEN OED dezvoltă un program anual de informare a cadrelor didactice cu privire la DigCompEdu și programele de formare oferite de furnizorii de formare continuă.		MEN OED		*Program de informare		Anual
A5. MEN OED, împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise, evaluează anual nivelul de maturitate digitală al școlilor în care va fi inclusă și componenta privind competențele digitale ale cadrelor didactice.		MEN OED Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise		*Raport de evaluare		Anual

DOMENIU DE INTERVENȚIE #3

3.1 DENUMIRE ACȚIUNE

Inițiativa pentru dezvoltarea, administrarea, promovarea și utilizarea resurselor educaționale deschise în sistemul de învățământ din România

3.2. OBIECTIVE GENERALE/OBIECTIVE SPECIFICE

Obiectivul general

Dezvoltarea unui cadru național care să sprijine crearea, administrarea, promovarea și utilizarea resurselor educaționale deschise (RED) în concordanță cu recomandările europene și internaționale pentru a îmbunătăți calitatea predării, învățării, studiului și evaluării (PISE) în școlile publice din România.

Obiectivele specifice:

- (a) Dezvoltarea unei platforme online care să gestioneze în mod coerent și eficient resurse educaționale deschise pentru învățământul preuniversitar din România
- (b) Impulsionarea unor categorii de prosumatori (profesori, elevi, etc.) să dezvolte resurse educaționale deschise
- (c) Promovarea unui standard privind drepturile de proprietate intelectuală în contextul dezvoltării de resurse educaționale deschise
- (d) Impulsionarea integrării resurselor educaționale deschise în sistemul de învățământ preuniversitar din România

3.3. BENEFICIARI

Beneficiari direcți:

- (a) Elevii înscriși în unități de învățământ de stat și private din România;
- (b) Cadrele didactice din sistemul preuniversitar românesc și în mod special profesorii debutanți.

Beneficiari indirecti:

- (a) Persoanele care se pregătesc să devină cadre didactice în sistemul educațional preuniversitar românesc;
- (b) Programele de tip *after-school*, care sprijină elevii în procesul de învățare.
- (c) Ministerul Educației Naționale, care va avea la dispoziție o platformă proprie de resurse educaționale deschise, în acord cu obiectivele pe care și le-a asumat și România ca stat-membru UE prin Agenda Digitală pentru România 2020 și Planul de Acțiune 2018-2020 privind Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă.

3.4. VARIANTE DE SOLUȚIONARE

VARIANTA 1

Mentținerea situației actuale.

Ministerul Educației Naționale fie păstrează Nota din noiembrie 2017 prin care a trasat obligația inspectoratelor de a înființa platformele RED, fie elaborează un ordin de ministru prin care se consolidează rolul inspectoratelor județene în gestionarea acestor platforme.

Inspectoratele școlare județene gestionează platformele RED în continuare în mod neunitar, făcând dificilă utilizarea lor de către cadrele didactice din județ. De asemenea, neexistând o platformă națională comună, cadrele didactice din alte județe nu vor fi familiarizate cu și nu le va fi facil să consulte platformele RED dezvoltate de alte inspectorate decât cel cu care colaborează în mod normal. Va continua să persiste o reticență din partea profesorilor în a contribui cu propriile resurse în platformele inspectoratelor școlare județene.

1.1.A. Beneficii

Nu există beneficii reale.

1.1.B. Costuri

Costurile financiare implicate în dezvoltarea platformelor RED, promovarea lor în rândul cadrelor didactice din județ și în organizarea comisiilor care au

Această măsură nu vine să contribuie în nici un fel la creșterea calității materialelor didactice și a predării, problemă cu care se confruntă zi de zi atât elevii, cât și sistemul de învățământ preuniversitar.

Profesorii vor continua să elaboreze materiale care nu respectă reguli

Buget estimat

În varianta actuală, nu se impune o alocare suplimentară de fonduri de vreme ce costurile de gestionare a platformelor RED nu sunt evidențiate în mod distinct în bugetele inspectoratelor județene, activitatea în sine reprezentând o altă sarcină de serviciu pe lângă cele existente.

aprobat materialele existente nu sunt cunoscute întrucât inspectoratele școlare județene nu au cum să cuantifice aceste activități, separându-le de activitatea lor curentă.

1.1.C. Riscuri

(a) Design-ul materialelor aflate pe platformele RED și însăși design-ul platformelor fac să se conserve actualul model pedagogic, care este prea puțin adecvat ideii de resurse deschise, de educație cu ajutorul tehnologiilor noi și emergente.

(b) În cazul în care se păstrează actualul format și se întărește obligația inspectoratelor de a continua activitatea de strângere de resurse educaționale deschise, cadrele didactice vor refuza în continuare să participe în mod voluntar la elaborarea de resurse educaționale deschise și vor acuza că fac o muncă pentru care nu sunt retribuiți și nici nu primesc vreun credit. Reticența profesorilor va crește cu atât mai mult cu cât se va introduce o obligație de a participa la inițiative de a dezvolta astfel de resurse.

(c) Modul în care au apărut platformelor RED și în care sunt menținute de inspectorate nu implică vreun factor motivator pentru cadrele didactice de a dezvolta resurse educaționale deschise și, ca atare, există riscul ca activitatea pe această obligație a inspectoratelor să se oprească definitiv din lipsă de contribuitori și materiale.

minime privind proprietatea intelectuală, privind coerența și corectitudinea resurselor dezvoltate.

1.2.A. Impact economic

Întrucât contribuțiile cadrelor didactice la platformele RED nu sunt remunerate, găzduirea și gestionarea materialelor educaționale nu implică costuri suplimentare (de exemplu, cu specialiști în administrarea web) pentru inspectoratele județene, se estimează că impactul economic este redus.

1.2.B. Impact legislativ

Impactul de ordin legislativ este redus în cazul în care se emite un ordin de ministru care să consolideze rolul inspectoratelor în dezvoltarea platformelor RED întrucât nu implică alți actori instituționali. Cu toate acestea, ar fi de dorit ca, în eventualitatea în care se schimbă cadrul legal pentru platformele RED, să existe și un proces consultativ cu experți în educație, cadre didactice și reprezentanții inspectoratelor.

1.2.C. Impact asupra actorilor instituționali din sistemul de învățământ preuniversitar

Măsura prin care Ministerul Educației a trasat această obligație de a dezvolta platformele RED conduce la consolidarea rolului inspectoratelor în relația cu școlile și cadrele didactice, ceea ce face ca sistemul educațional preuniversitar să rămână închisat într-un format autoritar sau cel puțin paternalist.

1.2.D. Impact social

Platformele RED nu schimbă cu nimic actualul model de predare și, ca atare, nu contribuie cu nimic la îmbunătățirea performanțelor elevului sau autonomiei acestuia.

1.2.E. Impact asupra sărăciei

O astfel de măsură care păstrează modul de lucru actual nu va contribui în nici un fel pregătirea elevilor și, ca atare, nu va exista nici o influență pozitivă asupra oportunităților acestora de a depăși piedicile cauzate de absența resurselor materiale și financiare.

De asemenea, întrucât membrii comisiilor de specialitate implicate în selectarea resurselor nu sunt remunerați, nu este necesară bugetarea acestei activități.

	<p>1.2.F. Impact asupra participării civice active a cetățenilor Nu s-a putut observa în nici un fel o aplecare din partea celor care au contribuit cu materiale la platformele RED înspre dezvoltarea de conținut care să adreseze problematica participării civice active.</p> <p>1.2.G. Impact asupra grupurilor vulnerabile (incluziune socială) În contextul actual, nu a existat nici o preocupare pentru a dezvolta resurse educaționale deschise care să se adreseze elevilor aflați într-o categorie de risc anume (de exemplu, elevi cu cecitate).</p> <p>1.2.H. Impact asupra mediului înconjurător Impactul asupra mediului este irelevant din perspectiva faptului că platformele RED sunt menținute pe servere care sunt deja în funcțiune.</p> <p>În cazul unor materiale, design-ul lor și faptul că sunt în format PDF nu implică deloc un format deschis, ceea ce face ca utilizarea lor, atunci când un profesor alege să le folosească la clasă, să fie tot în format tipărit. În această situație nu putem cuantifica impactul asupra mediului.</p>	
--	---	--

VARIANTA 2

Se dezvoltă o platformă națională care să gestioneze resurse educaționale deschise pentru învățământul preuniversitar din România și un program multi-anual de promovare și impulsioneare a creării de astfel de resurse de către cadre didactice, elevi și ale categorii de prosumatori.

Această variantă reprezintă un efort de a aborda problema dezvoltării, gestionării, promovării și integrării resurselor educaționale deschise în curriculum școlar într-o manieră strategică, comprehensivă din perspectiva abordării și sustenabilă din cea a eficienței cu care sunt folosite fondurile guvernamentale și eficace la nivelul performanței elevilor și cadrelor didactice. La baza acestei variante au stat studiile OECD, UNESCO și UE privind politicile naționale în materie de educație deschisă și resurse educaționale deschise.

A1. Ministerul Educației Naționale transformă actuala Direcție pentru Tehnologia Informației și Comunicației din cadrul său în Direcția pentru Educație Deschisă și Digitalizare (MEN OED) și o abilitază să dezvolte o platformă națională care să gestioneze resurse educaționale deschise pentru învățământul preuniversitar din România (OER NGR) și care, totodată, să conțină informații referitoare la platformele OER gestionate independent de universitățile publice și private din România (OER UIR)

A2. MEN OED dezvoltă platforma pentru resurse educaționale deschise cu ajutorul unui proiect co-finanțat cu ajutorul fondurilor structurale.

A3. MEN OED împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise realizează un profil tehnic pentru OED NGR și un mecanism de selecție a propunerilor de resurse educaționale deschise ce pot proveni de la cadre didactice, dezvoltatori independenți, elevi și studenți, precum și de la instituții publice, organizații non-guvernamentale, companii etc.

A4. MEN OED împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise dezvoltă un ghid privind principiile și modalitățile de licențiere pentru utilizarea resurselor educaționale deschise găzduite de platforma națională și de platformele independente dezvoltate de universitățile românești.

A5. MEN OED împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise dezvoltă documentație privind licențierea de tip Creative Commons menită să ajute autorii resurselor educaționale deschise ce doresc să contribuie la platforma națională și/sau la platformele independente dezvoltate de universitățile românești.

A6. MEN OED împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise realizează analize anuale privind utilizarea platformelor cu resurse educaționale deschise, tendințele în materie de modele pedagogice eficiente care implică OER, precum și utilizarea efectivă a OER în sistemul de învățământ din România.

A7. MEN OED dezvoltă un program anual de informare a cadrelor didactice, elevilor și a celor care studiază independent, companiilor și instituțiilor publice etc. cu privire la existența OED NGR și beneficiile generării de conținut pentru aceasta.

Acest scenariu va fi inclus în Strategia Națională privind Educația Deschisă și Digitalizarea Sistemului de Învățământ din România, respectiv Planul de Acțiune pentru Educație Deschisă și Digitalizare, care va fi preluat și în Planul Național de Acțiune 2018-2020 privind Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă.

1.1.A. Beneficii

Cadrelor didactice din sistemul de învățământ românesc încep să se familiarizeze în mod real cu resursele educaționale deschise. Se obține mai multă coerență la nivelul MEN în modul în care este respectată obligația din art. 70, alin. 2 din Legea Educației Naționale privind înființarea și funcționarea Bibliotecii Școlare Virtuale.

1.1.B. Costuri

În acest scenariu, apar o serie de costurile financiare și tranzacționale privind dezvoltarea OED NGR și OED UIR, privind promovarea OED dar și impulsivarea prosumatorilor să dezvolte resurse educaționale deschise.

1.1.C. Riscuri

Există o serie de riscuri asociate:
(1) sistemul de achiziții publice să ducă la un cost mai ridicat privind infrastructura IT&C necesară dezvoltării OED NGR;
(2) platforma națională pentru OED să fie mult prea greoaie pentru a fi folosită în mod eficient și să facă profesorii să fie și mai reticenți în a contribui;
(3) să nu se ofere sprijin privind modalitățile de licențiere de tip Creative Commons pentru resursele educaționale deschise găzduite de OED NGR și, prin urmare, să se perpetueze actuala problemă a drepturilor de proprietate intelectuală a contribuțiilor existente pe platformele inspectoratelor școlare județene.

1.2.A. Impact economic

O astfel de platformă are impact economic real doar în măsura în care ea începe să devină o resursă pentru profesori și elevi deopotrivă și influențează pozitiv performanța acestora.

Poate exista o consecință neintenționată a existenței acestei platforme pentru resurse educaționale deschise, și anume impulsivarea industriei cărții școlare în a trece dinspre formatele clasice înspre cărți digitale, sisteme mai avansate care folosesc VR/AR/holograme/navigare virtuală.

1.2.B. Impact legislativ

Este necesară emiterea a:
(a) un Ordin de Ministru în vederea transformării Direcției Tehnologie Informației și Comunicației în Direcția pentru Educație Deschisă și Digitalizare;
(b) un Ordin de Ministru privind parteneriatul cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise în dezvoltarea OED NGR,

1.2.C. Impact asupra actorilor instituționali din sistemul de învățământ preuniversitar

Va reduce sarcina inspectoratelor școlare județene prin asumarea de către MEN a obligației legale care îi revine prin Legea Educației Naționale, art. 70, alin. 2.

1.2.D. Impact social

În măsura în care platforma reuși să fie funcțională și să fie utilizată pe scară largă de către profesorii din sistemul de învățământ preuniversitar, atunci ea poate contribui la

Buget estimat

Costuri de software și asistență tehnică (8 milioane lei), costuri de informare și consultare (5 milioane lei)

	<p>îmbunătățirea practicilor pedagogice și la atragerea elevilor către educație.</p> <p>1.2.E. Impact asupra sărăciei Oportunități sporite pentru persoanele aflate în situații de vulnerabilitate</p> <p>1.2.F. Impact asupra participării civice active a cetățenilor În măsura în care se vor dezvolta și OED care privesc cetățenia activă, drepturile cetățenilor etc., aceasta platformă va ajuta elevii să conștientizeze mai bine rolul lor în raport cu ceilalți cetățeni, cu instituțiile publice naționale și europene. De asemenea, poate fi un motor de creștere a competențelor digitale pentru elevi.</p> <p>1.2.G. Impact asupra grupurilor vulnerabile (incluziune socială) Resursele educaționale deschise au avantajul că pot fi accesate de oriunde. Astfel elevii marginalizați sau izolați din diverse motive (sărăcie, boală, schimbări climatice etc.) pot avea acces la educație și fără să fie constrânși să participe în sistemul formal.</p> <p>1.2.H. Impact asupra mediului înconjurător Impactul de mediu cel mai mare este dat de consumul de energie (al platformei, al consumatorilor etc.). Însă acest impact este net inferior beneficiilor pe care această platformă le comportă.</p>	
--	--	--

ANEXA 1 / DI-#3 PLANUL DE ACȚIUNI

Activitate necesară implementării	Termen de realizare	Responsabil	Buget	Rezultate	Raport de monitorizare	Raport de evaluare
A1. Ministerul Educației Naționale transformă actuala Direcție pentru Tehnologia Informației și Comunicației din cadrul său în Direcția pentru Educație Deschisă și Digitalizare (MEN OED) și o abilitază să dezvolte o platformă națională care să gestioneze resurse educaționale deschise pentru învățământul preuniversitar din România (OER NGR) și care, totodată, să conțină informații referitoare la platformele OER gestionate independent de universitățile publice și private din România (OER UIR)	Ianuarie 2019	MEN		*Ordin de ministru		
A2. MEN OED dezvoltă platforma OER NGR prin intermediul unui proiect finanțat cu fonduri structurale	Decembrie 2019	MEN OED	Co-finanțare fonduri structurale	*Platforma	Permanent	Anual
A3. MEN OED împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise realizează un profil tehnic pentru OED NGR și un mecanism de selecție a propunerilor de resurse educaționale deschise ce pot proveni de la cadre didactice, dezvoltatori independenți, elevi și studenți, precum și de la instituții publice, organizații non-guvernamentale, companii etc.		MEN OED Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise				
A4. MEN OED împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise dezvoltă un ghid privind principiile și modalitățile de licențiere pentru utilizarea resurselor educaționale deschise găzduite de platforma națională și de	Aprilie 2019	MEN OED Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise				

platformele independente dezvoltate de universitățile românești.						
A5. MEN OED împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise dezvoltă documentație privind licențierea de tip Creative Commons menită să ajute autorii resurselor educaționale deschise ce doresc să contribuie la platforma națională și/sau la platformele independente dezvoltate de universitățile românești.	Septembrie 2019	MEN OED Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise				
A6. MEN OED împreună cu Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise realizează analize anuale privind utilizarea platformelor cu resurse educaționale deschise, tendințele în materie de modele pedagogice eficiente care implică OER, precum și utilizarea efectivă a OER în sistemul de învățământ din România.		MEN OED Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise				
A7. MEN OED dezvoltă un program anual de informare a cadrelor didactice, elevilor și a celor care studiază independent, companiilor și instituțiilor publice etc. cu privire la existența OED NGR și beneficiile generării de conținut pentru aceasta.		MEN OED			Permanent	Anual